Vihreä kasvu
Tiina Haapasalo



13.2.2024

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Valtioneuvoston kirjelmä (U 94/2023 vp) eduskunnalle tavaroiden intermodaalikuljetusten tukikehystä ja ulkoisten kustannusten säästöjen laskemista koskevasta ehdotuksesta

Komissio julkaisi marraskuussa 2023 ehdotuksen direktiivin (92/1076/EY) päivittämiseksi tavaroiden intermodaalikuljetuksia koskevan tukikehyksen ja ulkoisten kustannusten säästöjen laskennan osalta. Ehdotus kuuluu EU:n Vihreän rahtiliikenteen pakettiin, jolla vähennetään liikennesektorin aiheuttamia päästöjä ja ilmansaasteita.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää komission esitystä tervetulleena, sillä aiemmin direktiivin merkitys on jäänyt vähäiseksi. Direktiivissä

- uudistetaan määritelmiä: tieliikenne voi olla osa kuljetusketjua alussa tai lopussa, kun kuljetus yhdistyy rautatie-, sisävesi- tai merikuljetukseen. Eli ei enää lähimmän terminaalin vaatimusta.
- soveltamisala laajenee kaikkiin kuljetusketjuihin EU:ssa sisältäen rajat ylittävän liikenteen ja kansalliset kuljetukset
- määritellään yhdistetty kuljetus tukikelpoiseksi, jos kielteisiä ulkoisvaikutuksia vähennetään vähintään 40 % pelkästään maantiekuljetukseen verrattuna. Laskennassa käytettäisiin eFTI-alustoja apuna ja niiden käyttö olisi pakollista.
- yhdistetyn kuljetuksen sopimukseen liittyvät tyhjien konttien kuljetukset voivat ovat myös osa kuljetusta ja tukitoimien piirissä
- ajoaikasäädöksiin tulisi joustoa. Kabotaasia koskevat säädökset pysyvät ennallaan.
- jäsenmaa velvoitetaan tekemään suunnitelma ja toimet, jolla tähdätään yhdistettyjen kuljetusten kustannusten 10 % laskuun 7,5 vuodessa. Suunnitelma notifioidaan ja julkaistaan. Tarkoitus on saada erityisesti pitkät tiekuljetukset kannattavaksi yhdistettynä kuljetuksena.

Elinkeinoelämän näkemyksen mukaan direktiiviesityksessä on lukuisia parannuksia nykyiseen direktiiviin. Silti sen soveltaminen voi edelleen olla yrityksille hankalaa muun muassa tukikelpoisuuden osoittamiseksi. Yhdistettyjen kuljetusten järjestäjälle tuen saanti ja mahdollisuus käyttää eFTIä tulee viemään aikaa. EU-vaalit pidentävät direktiivin käsittelyaikaa vuoteen 2025 ja eFTI-alustojen valmius saattaa toteutua vasta vuonna 2028. EK tukee Paltan ja Suomen huolinta- ja logistiikkaliiton antamia tarkempia näkemyksiä direktiivin esityksiin ja valtioneuvoston kantaan.